

11.4.2024

# Kuntien ja sopimuspalokuntien erityisavustukset rakennushankkeisiin vuodelle 2024

## Rakennushankehaku

Palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n mukaan Palosuojelurahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, hyvinvointialueille ja sopimuspalokunnille. (8.7.2022/617).

Erityisavustukset seuraavana vuonna aloitettaviin kuntien sekä hintarajan ylittäviin (vähintään 20 000 euroa) sopimuspalokuntien rakennushankkeisiin haetaan vuosittain määräaikana rakennushankehaun kautta.

Rakennushankkeiden hakuilmoituksen 2024 (3.11.2023, VN/27930/2023) mukaisesti sopimuspalokunnille voidaan myöntää rakennushankeavustuksia uusien paloasemien rakentamiseen, kiinteistön hankintaan (kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan) sekä vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen tai laajentamiseen. Kunnille voidaan myöntää erityisavustusta nykyisten paloasemien tai harjoitusalueiden merkittävään peruskorjaukseen.

Avustusta ei voida myöntää kiinteistöosaakehtiöille (ei myöskään kunnan kokonaan tai osittain omistamalle kiinteistöosaakehtiölle). Avustusta ei myönnetä

11.4.2024

leasingrahoituksen kattamiseen, joten avustettavissa hankkeissa ei voi käyttää leasingrahoitusta rahoitusmuotona.

Avustusta voidaan myöntää vain pelastustoimen käytössä oleviin tiloihin. Avustusta ei myönnetä väestönsuojelu-, ensihoito- ja ensivastetoimintaan tai öljyntorjuntatiloihin. Avustusta ei myönnetä myöskään maanhankintaan, pintakorjauksiin, ovien ja ikkunoiden uusimiseen, muihin vuosikorjauksen luonteisiin toimenpiteisiin, irtaimiston hankintaan, juokseviin kuluihin, muihin kuin rakentamiskustannuksiin eikä muihin kuin hankkeeseen suoraan tai rakentamisesta välittömästi aiheutuneisiin kustannuksiin. Lisäksi sopimuspalokuntien hankkeissa avustusta ei myönnetä paloaseman juhlasalin tai vastaavan tilan rakennuskustannuksiin.

Kiinteistön luovutuksen yhteydessä, jos avustuspäätöksen jälkeinen luovutus ei johdu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 68 §:ssä tarkoitetulla tavalla uudistuksen toimeenpanosta, voi kyseeseen tulla valtionavustuslain 22 §:n 1 momentin 4 kohdan mukainen avustuksen takaisinperintä. Päätöksen asiassa tekee Palosuojelurahasto.

Valtionavustuslain 26 §:n mukaan Palosuojelurahasto voi päättää, että osa palautettavasta tai takaisin perittävästä määrästä, sille laskettavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen palauttaminen tai takaisinperintä on kohtuuton valtionavustuksen saajan taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin tai valtionavustuksella hankitun omaisuuden laatuun nähden taikka palauttamisen tai takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden. Erytisen painavasta syystä palautettava tai takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko voidaan jättää kokonaan perimättä. Tällaisissa omaisuuden luovutustapauksissa

11.4.2024

takaisinperimättä jättämistä koskevassa päätöksessä on yleensä veloitettu, että avustuspäätöksen ehdot siirtyvät omaisuuden luovutuksensaajan vastuulle. Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Palosuojelurahaston hallitukselle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Rahaston hallitus julisti 3.11.2023 haettavaksi rakennushankkeisiin ja harjoitusalueisiin kohdistuvat erityisavustukset. Palosuojelurahaston hallitus on tiedottanut asiasta aluehallintovirastoja ja Ahvenanmaan maakunnan hallitusta 3.11.2023 päivättyllä ilmoituksella. Aluehallintovirastoja pyydettiin tiedottamaan hakumenettelystä ja -aikataulusta hyvinvointialueita ja kuntia. Hyvinvointialueita kehoitettiin ohjeistamaan alueensa sopimuspalokuntia hakumenettelystä ja -aikataulusta. Myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista ja enintään 350 000 euroa.

Rakennushankehakemukset oli määrä toimittaa aluehallintovirastoihin näiden ilmoittamana määräaikana. Palosuojelurahasto suositteli määräajaksi 22.1.2024. Aluehallintoviraston tuli asettaa hakemukset perusteltuun kiireellisyysjärjestykseen ja toimittaa ne Palosuojelurahastolle viimeistään 7.2.2024.

Määräaikaan mennessä rahastolle toimitettiin 17 rakennushankehakemusta.

11.4.2024

Saapuneet hakemukset jakautuivat seuraavasti (suluissa 2023 hankkeiden lukumäärät):

<u>Aluehallintovirasto</u>	<u>Saapuneet hakemukset</u>	
	2024	(2023)
Etelä-Suomi	5	(3)
Lounais-Suomi	5	(3)
Länsi- ja Sisä-Suomi	4	(3)
Itä-Suomi	2	(1)
Pohjois-Suomi	0	(1)
Lappi	0	(0)
Ahvenanmaan maakuntahallitus	1	(1)
Yhteensä	17	(12)

Vuodesta 2014 lähtien saapuneiden rakennushankehakemusten määrä on vaihdellut 20 saapuneen hakemuksen molemmin puolin. Vuodelle 2023 päätöksiä tehtiin 12 kpl eli 12 vähemmän kuin vuonna 2022. Vuodelle 2024 hakemusten määrä nousi viidellä verrattuna edelliseen vuoteen.

11.4.2024

Myönteisten rakennushankeavustusten jakautuminen vuonna 2024 aluehallintovirastoittain (vieressä vastaavat vuoden 2023 tiedot):

Alue	Vuosi 2024 päättös/haettu, kpl	Vuosi 2023 päättös/haettu, kpl
Etelä-Suomi	5 / 5	3 / 3
Lounais-Suomi	4 / 5	3 / 3
Länsi- ja Sisä-Suomi	3 / 4	3 / 3
Itä-Suomi	2 / 2	1 / 1
Pohjois-Suomi	0 / 0	1 / 1
Lappi	0 / 0	0 / 0
Ahvenanmaa	1 / 1	1 / 1
	—	—
	15/17	12/12

11.4.2024

## Päätös

Myönteinen rakennushankepäätös hyväksytään 15:een hankkeeseen eli 88 %:in hakemuksista. Vuonna 2023 hakemuksista 100 % sai myönteisen päätöksen.

Myönteisistä rakennushankepäätöksistä 5 kpl tehdään kuntien hankkeisiin ja 10 kpl sopimuspalokuntien hankkeisiin. Kaikkia sopimuspalokuntien hankkeita avustetaan. Kunnille myönnettävä osuus avustussummasta on 39 % ja sopimuspalokunnille myönnettävä osuus 61 %.

Myönnettävä avustus vuonna 2024 kaikkien alueiden rakennushankkeisiin on yhteensä 2 302 679 euroa (vuonna 2023 myönnettiin yhteensä 1 027 098 euroa). Hallituksen 8.12.2023 hyväksymän käyttösuunnitelman mukaan vuonna 2024 voidaan rakennushankkeisiin myöntää 1 521 000 euroa. Rakennushankkeiden käyttösuunnitelma ylittyy myönnettävien rakennusavustusten osalta 781 679 eurolla.

Palosuojelurahaston hallituksen kokouksessa 6/2023 (8.12.) hyväksytyn Palosuojelurahaston vuoden 2024 tulostavoiteasiakirjan mukaan hankkeiden alitoteutumisesta johtuva sitoumusten vapautuminen sekä mahdollisesta takaisinperinnästä tuloutuvat avustuseurot pyritään ottamaan huomioon suunnitelmavuoden avustusten jaossa. Kalusto- ja rakennushankkeiden talousarviomäärärahaa voidaan tarvittaessa käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Sitoumusten alitoteuma on liikkunut vuositasolla 300 000 euron ja 800 000 euron välillä. Alitoteuma on huhtikuussa 2024 noin 500 000 euroa, johtuen toteutumatta jäävistä kalusto- ja rakennushankkeista ja niistä purkautuneista valtuuksista.

11.4.2024

Palosuojelurahaston hallitus on päättänyt aiemmin, että rahaston omaa pääomaa voidaan myös maltillisesti pienentää, esim. Pöytäkirja 5/2018, Pöytäkirja 3/2020, Pöytäkirja 3/2021.